

el viatge de l'ocell Martinet

Guia didàctica

www.atot.cat

ATOT

Avda de Girona, 86 17150 Sant Gregori. Tel. 972 428 724. fax 972 428 741
a.e.: atot@atot.cat. lloc web: <http://www.atot.cat>

Presentació

Espectacle amb música i projecció d'animacions fetes a partir de dibuixos realitzats per nens de cycle inicial de primària. S'escolten, intercalats amb la narració, diversos fragments d'obres de Vivaldi amb un element comú: descripcions musicals de la natura.

Fitxa artística

Música: A. Vivaldi

Creació del text i dramatúrgia: Joaquim Mas

Intèrprets: Quartet Gerió i Cristina Cervià , narradora (veure annex 1. els intèrprets)

Dibuixos: alumnes de 1r curs de CI del CEIP Narcís Gifre de Sant Gregori (Gironès)

Coordinació treballs de plàstica i animacions: Mª Carme Oliveras

Producció: ATOT

Durada: 50 minuts aproximadament

Objectius

- Fer un acostament al món de la música clàssica, a través de l'obra d'Antonio Vivaldi.
- Manifestar i captar diferents estats emocionals i afectius: placidesa, relaxació, tristesa, alegria... provocats per la modulació de la música.
- Reconèixer auditivament i visualment els instruments de corda fregada.
- Conèixer el sistema de producció del so en aquests instruments.
- Conèixer alguns recursos interpretatius d'aquests instruments
- Distingir en cada fragment els matisos dinàmics en què està interpretat i la seva relació amb la imatge que descriu.
- Distingir auditivament els sons aguts o greus, les seqüències de sons d'altures diferents i els dibuixos melòdics en sentit descendent o ascendent.
- Identificar el fet sonor com a element d'expressió reconeixent la relació entre la música i cada imatge.
- Observar el valor del silenci en la música.

Descripció de l'espectacle

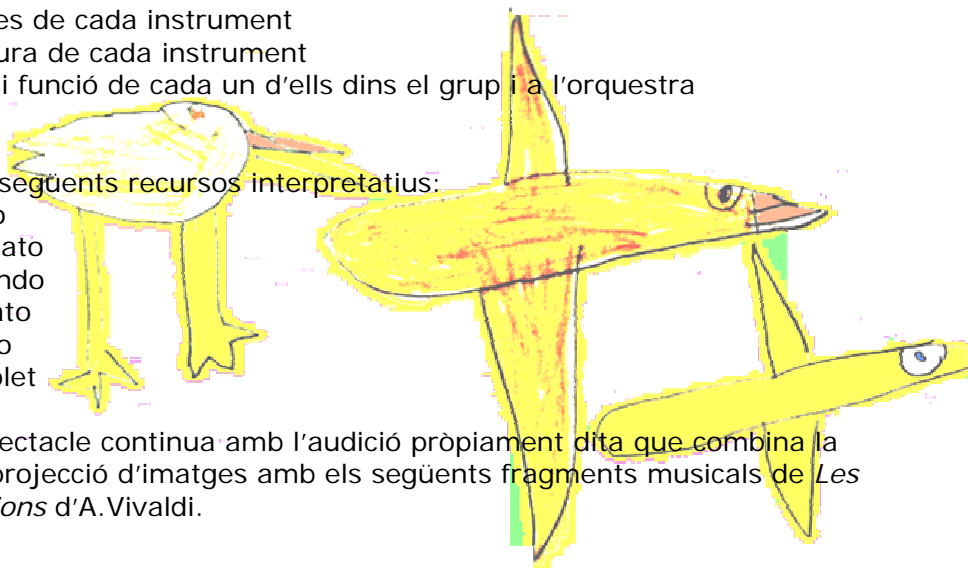
Al principi de l'espectacle l'actriu presenta els instruments i fa esment de:

- Parts de l'instrument
- Llargada de les cordes
- Arquets
- Timbres de cada instrument
- Tessitura de cada instrument
- Paper i funció de cada un d'ells dins el grup i a l'orquestra

I també dels següents recursos interpretatius:

- Legato
- Staccato
- Glissando
- Pizzicato
- Vibrato
- Flageolet

Després l'espectacle continua amb l'audició pròpiament dita que combina la narració i la projecció d'imatges amb els següents fragments musicals de *Les Quatre estacions* d'A. Vivaldi.

- *Motiu dels Ocells pianíssim del Allegro del concert n° 1. "La primavera"*
- *Allegro non molto del n°2. "L'estiu" Solo de violí.*
- *Allegro del n° 3. "La tardor"*
- *Final del primer moviment del n°1. "La primavera"*
- *Allegro del n°4 "L'hivern"*
- *Allegro final del tercer moviment del n°4*
- *Adagio molto del n° 3. "La tardor"*
- *Rierols de l'Allegro del n° 1 "La primavera"*
- *Tempesta de l'Allegro del n°1 "La primavera"*
- *Largo del n°1 "La primavera"*
- *Allegro non molto n°4 L'hivern"*
- *Allegro, tercer moviment del n°3. "La tardor" (La caccia)*

Durant l'espectacle, els nens i nenes canten una cançó amb la música del Allegro del concert núm. 3 "La tardor" fitxa núm 1

Resum de l'argument

La música forma el fil conductor d'un viatge fantàstic en el que l'ocell Martinet i el seu amic l'oriol sortejaran tempestes, vendavals i altres perills de la natura a l'hora que coneixeran altres ocells com la cadenera, l'oreneta o el mussol que els sabran donar savis consells per sortir sempre ben parats de totes les adversitats.

Aprofitament didàctic

1 - Educació infantil i cicle inicial

Abans de l'audició

És molt important ensenyar-los la cançó de l'espectacle (fitxa 1.)

o- bre be les a - les les pu - jes i les bai - xes quin goig que fa-rem tots dos

o- bre be les a - les les pu - jes i les bai - xes quin goig que fa-rem tots dos

2- Educació infantil

Aquest espectacle esta recomanat per a Educació infantil i cicle inicial de primària. De totes maneres la nostra opinió és que l'edat idònia per gaudir-ne plenament és a partir de 4 anys. Que sigui així és sobre tot per motius de comprensió del text i no pas per motius musicals. Per tant tot seguit exposarem algunes de les aplicacions pedagògiques per als nens de 3 a 5 anys.

Abans o després de l'audició

Aprofitant l'assistència a l'espectacle es pot introduir els alumnes en els següents aspectes:

1- Els instruments.

- Manera de produir el so
- El violí, la viola i el violoncel
- Relació entre el registre de cada un d'ells i la seva grandària

2- L'obra musical.

- Breu introducció a la figura del compositor
- Audició prèvia o posterior de l'obra fent notar alguns dels recursos imitatius de la natura que conté. Per exemple: ocells, lladrucs de gos, rierols, tempestes, pluja etc.

3- Continguts transversals

L'audició de l'obra les quatre estacions pot ser un motiu per introduir els alumnes en el concepte de les estacions meteorològiques. Podeu recordar que Vivaldi descriu musicalment en cada concert elements d'aquest tipus de la següent manera:

- [La primavera](#) amb els ocells
- [L'estiu](#) amb la tempesta
- [La tardor](#) amb la cacera
- [L'hivern](#) amb la pluja fina

3 – Cicle inicial de primària

Per als alumnes de cicle inicial de primària trobem aplicacions pedagògiques principalment en els següents aspectes:

1-Els instruments.

- Característiques físiques d'el violí, la viola i el violoncel
- Manera de produir el so en tots ells
- Classificació dins la família a la que pertanyen
- Relació entre el registre de cada un d'ells i la seva grandària
- Parts més importants de l'instrument
- Alguns dels recursos interpretatius. Per exemple el pizzicato.

Us proporcionem unes fitxes fotocopiables perquè els alumnes omplin amb les parts principals dels instruments. Us hi afegim també una fitxa de treball sobre cada instrument.

2-L'obra musical.

- Breu introducció a la figura del compositor (*)
- Audició de l'obra musical. Al menys un fragment de cada concert i fer notar en cada un d'ells alguns dels recursos imitatius de la natura que conté i qu estan relacionats en cada estació de l'any
- Breu introducció a la forma musical del "concert" indicant la diferència entre solista i tutti.

(*) Podeu fer esment de que Vivaldi va estar força temps malalt, al llit, i en sentir-se sol s'entretenia escrivint música. Com que des del llit podia veure, a través de la finestra, un paisatge que anava canviant amb el pas de les estacions, va tenir la idea d'escriure un concert per a cada estació de l'any.

3- Continguts transversals

Per a aquest nivell es pot plantejar un treball de comprensió lectora a partir del text de l'espectacle. A la fitxa de lectura que trobareu més avall us hem preparat un resum del text dividit en diversos petits fragments per tal que ho puguin llegir a classe entre varis alumnes.

Annex 1

Els intèrprets

Creat l'any 2001, el Quartet Gerió es defineix com a grup versàtil. La seva programació abasta tan el repertori clàssic, com contemporani, com es fusiona amb els estils més moderns del nostre país. Tots els seus membres tenen una forta vinculació en el món musical de la ciutat de Girona, tant en el terreny de la pedagogia musical com pel fet de formar part de l'Orquestra de Girona.

El Quartet Gerió ha participat en el Festival de Jazz de Girona de l'any 2002 i 2003 homenatjant el compositor argentí Astor Piazzola. També ha participat en nombrosos Festivals d'arreu de Catalunya i durant la setmana de "Girona entre l'Alguer" organitzada per la Diputació de Girona l'any 2005 va poder actuar amb músics Algueresos i amb Gerard Quintana, amb qui ha treballat en diferents ocasions.

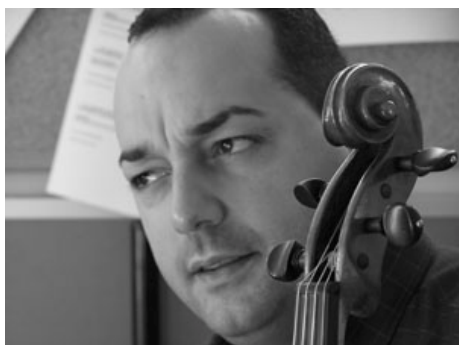
Recentment ha editat el seu primer disc dedicat als compositors actuals de Girona i ja està treballant amb el segon dedicat a la música d'Astor Piazzola.

Vladimír Kunča Inicia els estudis de violí als 5 anys a la ciutat de Michalovce (Eslovàquia). Posteriorment amplia els seus estudis al Conservatori de Kosice i l'Escola superior de belles arts de Bratislava amb professors J. Pazdera, O. Martirosov i E. Danel (actual concertino de la Orquestra Filharmònica de Bratislava) Forma part de varies orquestres del seu país com ara l'Orquestra de la Òpera de Cambra de Bratislava, l'Orquestra de Cambra de Zilina, Solistes de Bratislava amb la que va tenir l'oportunitat d'actuar arreu d'Europa i Japó. L'any 1998 es trasllada a Catalunya on forma part de la Orquestra de Girona seguint

actualment el seu concertino. Amb la mateixa orquestra ha actuat varies vegades com solista interpretant obres de Vivaldi, Mozart i Montsalvatge. L'interès per la música va més enllà de les agrupacions de música clàssica. Forma part d'un trio de Jazz.

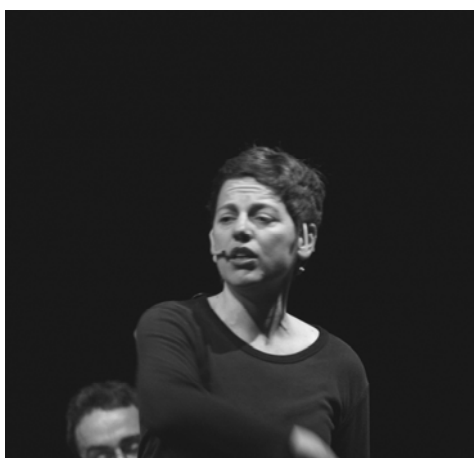
Jaume Francesch Serrat Inicia els estudis de violí els 8 anys amb el seu pare i posteriorment amb Joaquim Palomares, amb Gerard Claret i amb Evelio Tieleles amb qui finalitza la carrera al Conservatori de Música del Liceu. L'any 1987 entra a formar part de l'Orquestra Simfònica del Vallès fins l'any 1990. Del 1990 al 1995 forma part de l'Orquestra de Cambra de l'Empordà. Posteriorment col.labora amb l'Orquestra de Cambra Catalana i la Orquestra Sinfonietta de Barcelona sota la direcció de Francesc Llongueres. També ha estat director de la Jove Orquestra de Figueres. Actualment és professor de violí a l'Escola Municipal de Música de l'Escala, a l'Ars Nova de Girona i Temps de Música de Figueres. És membre de l'Orquestra de Girona.

Andrea Mameli Obté el Títol Superior de viola al Conservatori G. da Palestrina di Cagliari (Itàlia). Ha participat com a primer viola en diferents orquestres simfòniques i cambrístiques: Orquestra de l'Òpera di Roma, Orquestra Simfònica di Roma, Orquestra Simfònica di Bari, Orquestra de Cambra de Sardegnia. Actualment forma part de l'Orquestra de Girona.

Es dedica al mateix temps a l'activitat didàctica com a professor de violí i viola a l'Escola Montessori-Palau de Girona, l'Ateneu de Banyoles i l'Escola del Consell Comarcal de Llagostera.

Daniel Regincos Sitjas Inicià els estudis de violoncel a l'Escolania de Montserrat. Continua la seva formació amb Josep Bassal. Gràcies a les beques del Ministeri de Cultura, de la Generalitat de Catalunya i de la Fundació Pau Casals pot completar la seva formació superior al Hogeschool voor de Kunsten, a Utrecht (Holanda) amb el professor Elias Arizcuren i amb l'assistent i professora de pedagogia Lenian Benjamins i més tard al Conservatori de Malmö (Suècia) amb Mats Rondin. Ha tingut l'oportunitat de rebre Masterclas de prestigiosos mestres com Henrich Shiff, William Pleeth, Dimitri Ferschman, Tim Hugh, Radu Aldulescu, Peter Wispelwey, Philippe Muller, Jaap ter Linden... Ha sigut membre de l'Orquestra de Cambra de l'Empordà, ha col·laborat amb l'Orquestra simfònica de Barcelona (OBC) i actualment forma part de l'Orquestra de Girona. És professor de violoncel a l'Aula Musical i Estudi Musical de Girona i a Casa Nostra de Banyoles.

Cristina Cervià

Ha desenvolupat la seva activitat artística com a actriu en muntatges com *Lúcid*, *Miniatures Violentes*, *Cuina Selecta*, *La Vetlla Fúnebre*, *Rient cap a la foscor*, *Rèquiem*, *Càndid*, *Prendre Partit*, *Tartuf*, *L'Hort dels Cirerers*, *Nit de Reis*.

També ha participat en nombrosos espectacles i audicions musicals per a tots els públics, col·laborant amb diferents formacions musicals: *Conjunt Orquestral de Girona*, *Orquestra de Cadaqués*, *Simfonieta*, *Jove orquestra Athenea*, *Orquestra Hummel de Bratislava*.

En el camp de la direcció escènica, ha dirigit el musical *Els últims cinc anys*, *La casa del darrere*, sobre el diari d'Anna Frank, i *Cròniques d'un Capvespre* –dins el projecte Laboratori.

Ha dirigit i actuat en diverses propostes de poesia: *Els Fruits Saborosos* de J. Carner, *La sombra de Borges* de J. L. Borges, *Quart, entre molts germans* de Pere Quart, *Una cambra pròpia* de Virginia Woolf, *Paisaxe* de Manuel Rivas, *Sota el bosc Lacti* de D. Thomas.

Com ajudant de direcció de la cia. de dansa Mal Pelo ha participat en els espectacles: *L'animal a l'esquena*, *Atrás los ojos*, *An (el silenci)*, *Bach*, *On a remplace les coqs*, *El llenguatge secret de les dones*, *Atlas (o antes de llegar a Barataria)*, *Testimoni de Llops*.

Ha participat en presentacions de llibres de: Josep Mª Fonalleras, *Els Sonets* de Shakespeare, Manuel Forcano, Àngel Burgas, Feliu Formosa, Monika Zgustova.

Ha coordinat els cicles: *A pas de Maig* i *A Pas de Poetes* del CC Mercè.

Ha dirigit diverses visites teatralitzades per la Fundació La Caixa, Fundació Josep Pla de Palafrugell, Ajuntament de Begur, Fundació Vila-Casas, Museu d'Art de Girona.

fitxa núm 1

o- bre be les a - les les pu - jes i les bai - xes quin goig que fa-rem tots dos

o- bre be les a - les les pu - jes i les bai - xes quin goig que fa-rem tots dos

Fitxa de lectura

Alumne 1.

El primer dia de la seva vida, en Martinet va pensar que el món era llis i rodó. També podríem afegir que el va trobar més aviat petit. És clar que en Martinet encara no sabia que ell era un ocell i que, de fet, encara que ja s'havia despertat i es movia, no havia sortit de l'ou.

Alumne 2.

Quan ho va fer, es va adonar que al seu voltant hi havia tot d'ocells i també la seva mare que li parlava, encara que de moment, però, ell no l'entenia gens. Tot i amb això, aquella veu li semblà que era el so més dolç que mai havia sentit.

Alumne 3.

En una altra branca, a l'arbre del costat, hi havia un altre niu i en Martinet aviat es va fer amic del noi, de l'Oriol, de la família dels oriols. Tenien llargues converses amb les quatre paraules que ja havia après i un dia d'excitació primaveral van obrir les ales tots dos, van aprendre a volar i van decidir viatjar i veure món.

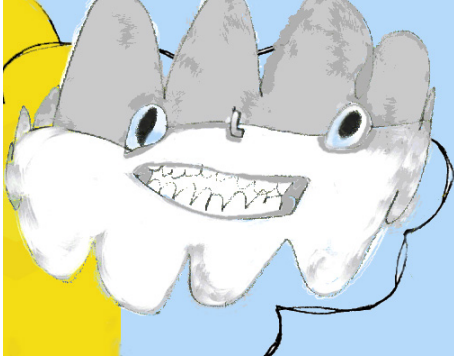
Alumne 4.

En Martinet i l'Oriol va conèixer aleshores molts altres ocells, com el mussol i l'oreneta, de qui van rebre misteriosos consells, o la cadenera, de qui van quedar embadalits escoltant el seu cant.

Tant varen volar que s'enfilaren per la falda de la muntanya fins al país dels núvols.

Alumne 5.

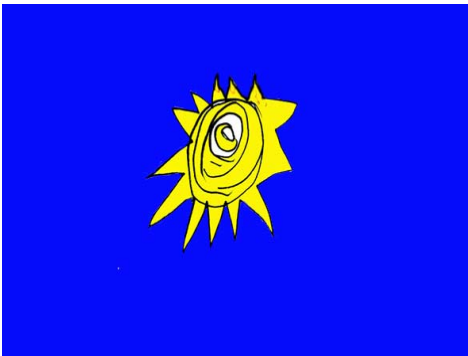
Tot rient i xisclant no s'adonaren que s'havien ficat dins la boira que embolcallava el cim i ja no veieren res. En Martinet i l'Oriol es perderen de vista. Espantats, escoltaren la melangiosa veu de la boira i sentiren el so espantós de la tempesta. En Martinet i l'Oriol quedaren ben xops. Tot el seu cos tremolava de fred i de por.

Alumne 6

Cadascun en la seva pedra, s'espolsaren les gotes de pluja que els penjaven de les plomes i pensaren. La boira continuava al seu lloc i no es podien veure. I llavors en Martinet recordà unes paraules que havia dit la Cadenera, "Si vols que surti el sol canta a la teva manera". I es posà a cantar. L'Oriol el sentí i també es posà a refilar.

Alumne 7

Escoltant d'on venien les seves veus, s'anaren acostant fins que finalment tornaren a estar junts. Al tornar-se a trobar tingueren una gran alegria, el cel estava net i el sol hi brillava al bell mig.

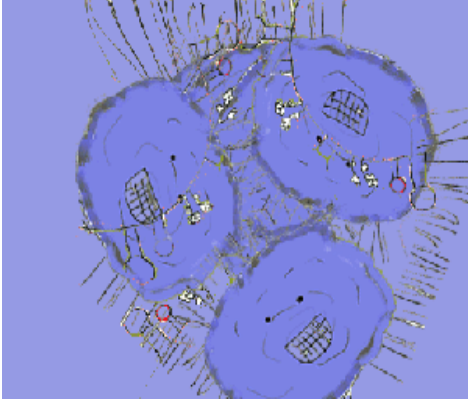
Al cap d'una estona, però, començaren a sentir que aquell sol no era com el de la plana, era tan viu i fort que els començava a socarrimar.

Alumne 8

El pitjor era que s'havien aturat massa i estaven tan atuits per l'escalfor que ja no tenien forces per emprendre el vol. I quan els semblava que ho tenien tot perdut, de dalt del cim de la muntanya els arribà un enrenou llunyà, els dos amics es miraren i al mateix temps es posaren a cridar: "No t'aturis! No t'aturis!".

Alumne 9

I per ben poc que hi van ser a temps. Era un vendaval, una tramuntana terrible que es llençava vers la plana, però ells volaren i volaren, ràpids com una oreneta i la tramuntana no els va agafar.

Al final del vol estaven cansats, una mica trasbalsats per tot el que els havia passat, però també estaven molt cofois, se n'havien sortit de totes!

Alumne 10

En aquell moment s'adonaren que havien après moltes coses. Quan el sol, l'aigua, la tempesta, el vent estaven sols eren tan poderosos que fins i tot eren perillosos.

Però quan el sol, l'aigua, el vent i la terra estaven junts feien un món ben agradable. I encara aprengueren una altra cosa: de vegades convé estar-se quiet i de vegades cal córrer, de vegades cal escoltar i d'altres cal cantar, cadascú a la seva manera.

Fitxa de treball

Educació Infantil

El viatge de l'ocell Martinet

1. Encercla els instruments que han sortit a l'audició

Fitxa de treball

Educació Infantil

El viatge de l'ocell Martinet

2. A quina família pertanyen?

Família de

3. Sabries escriure el nom d'aquest instruments.

4. Ordena'ls de so agut a so greu

5. relaciona cada instrument amb cada una de les següents frases

soc el més agut de la família

soc el més greu de tots

ting el so més greu que el violí
però més agut que el meu germà gran.

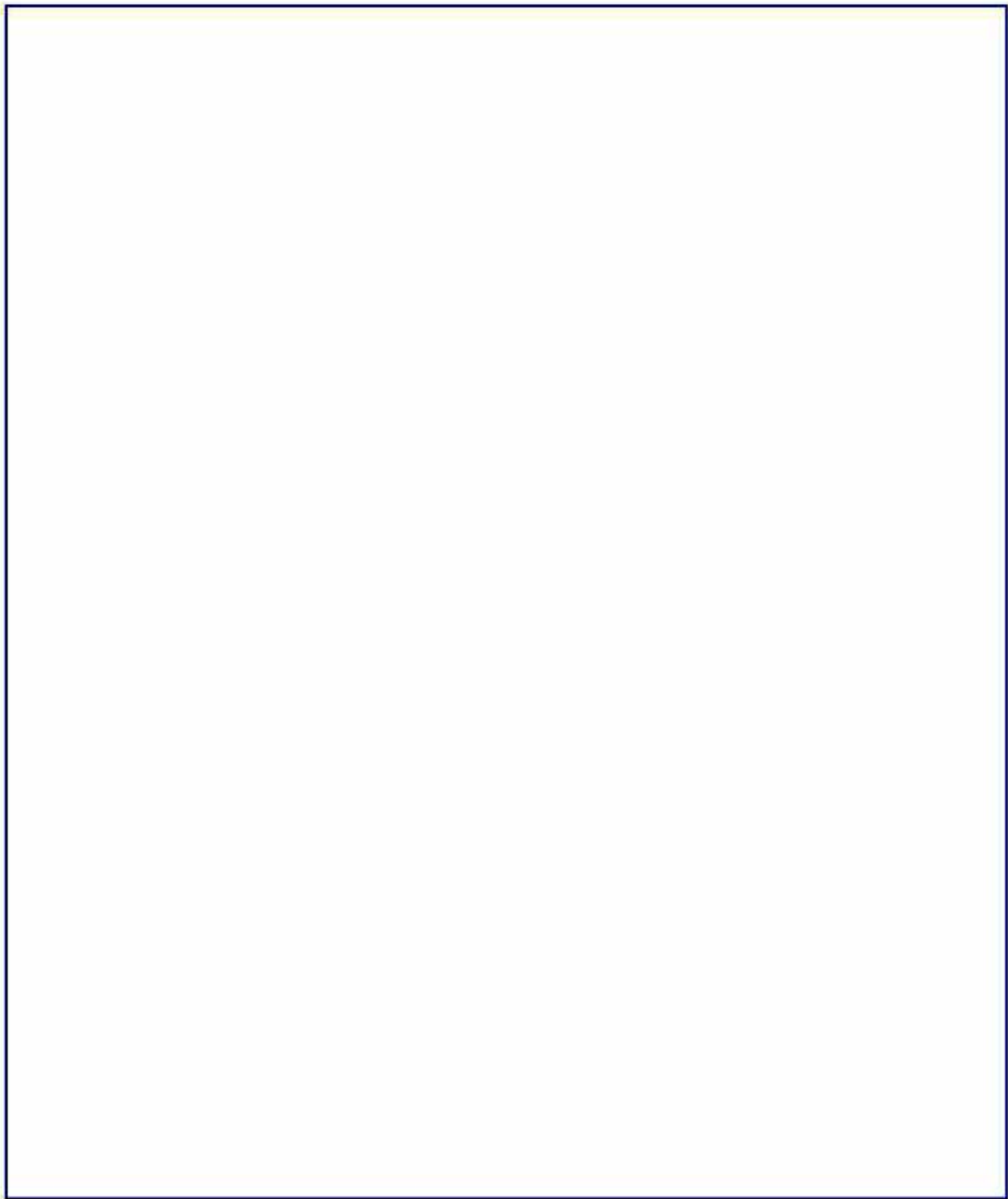
ting el so molt dolç,
però la veu una mica gruixuda

Fitxa núm 8

treballs de plàstica

dibuixa el vent a la teva manera

Fitxa núm 7

treballs de plàstica

dibuixa els personatges tal com tu els hauries dibuixat

Martinet

la tempesta

l'oreneta

el mussol

l'oriol

els pares d'en Martinet